

<https://doi.org/10.70728/a.series.ijt.v08.i04.065>

KAMBAG‘ALLIKKA QARSHI KURASHNING G‘OYAVIY TAMOIYILLARI

Qo‘qon davlat universiteti

Gumanitar fanlar va tillar fakulteti

tyutori Sirojiddinova Ma'muraxon Sharofiddinova

+998903087527

Qo‘qon davlat universiteti

Gumanitar fanlar va tillar fakulteti

Ona tili va adabiyoti: rus tili yonalishi | -bosqich talabasi

Tojinazarova Gulsanam Zokirjon qizi

+998900586515

Annotatsiya. Ushbu maqola Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikka qarshi kurashning g‘oyaviy va mafkuraviy asoslarini tahlil qiladi. Maqolada jamiyatda adolat, tenglik va mehnatga bo‘lgan mas‘uliyatning ahamiyati, shuningdek, milliy qadriyatlar va ta‘lim islohotlari orqali kambag‘allikka qarshi kurashning muhim jihatlari ko‘rib chiqiladi. Maqola, iqtisodiy va ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlash uchun kambag‘allikka qarshi kurashning mafkuraviy yo‘nalishlarini yoritadi.

Kalit so‘zlar: Kambag‘allikka qarshi kurash, Ijtimoiy adolat, Mehnat va mas‘uliyat, Milliy qadriyatlar, Iqtisodiy rivojlanish, Mafkuraviy asoslar.

Аннотация. В данной статье анализируются идеологические и мировоззренческие основы борьбы с бедностью в Новом Узбекистане. Рассматриваются важность социальной справедливости, равенства и ответственности за труд в обществе, а также роль национальных ценностей и реформ в области образования в борьбе с бедностью. Статья подчеркивает необходимость развития идеологических направлений для обеспечения экономической и социальной стабильности в стране.

Ключевые слова: Борьба с бедностью, Социальная справедливость, Труд и ответственность, Национальные ценности, Экономическое развитие, Идеологические основы.

Abstract. This article analyzes the ideological and conceptual foundations of the fight against poverty in New Uzbekistan. It discusses the importance of social justice, equality, and responsibility for labor in society, as well as the role of national values and educational reforms in combating poverty. The article emphasizes the need to develop ideological directions to ensure economic and social stability in the country.

Key words: Fight against poverty, Social justice, Labor and responsibility, National values, Economic development, Ideological foundations.

KIRISH. Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikka qarshi kurash mamlakatning rivojlanishida muhim o‘rin tutadi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyev tomonidan amalga oshirilayotgan islohotlar kambag‘allikni kamaytirish, ijtimoiy adolatni ta‘minlash va fuqarolarning farovonligini oshirishga qaratilgan. Kambag‘allik faqat iqtisodiy qoloqlikni anglatmaydi, balki ijtimoiy tengsizlik, imkoniyatlar cheklanishi va odamlarning insoniy rivojlanishiga to‘sqinlik qilish kabi masalalarni ham o‘z ichiga oladi. Yangi O‘zbekistonning g‘oyaviy va mafkuraviy asoslari kambag‘allikka qarshi kurashda jamiyatda tenglik, adolat va ijtimoiy hamkorlikni ta‘minlashga qaratilgan. Bu jarayon, aholining barcha qatlamlariga teng imkoniyatlar yaratish, ta‘lim va sog‘liqni saqlash tizimlarini yaxshilash, mehnat bozorini rivojlantirish orqali amalga oshirilmoqda. Kambag‘allikka qarshi kurash nafaqat iqtisodiy, balki mafkuraviy yondashuvlar ham talab qiladi, chunki bu, jamiyatda o‘zgarishlar va ijtimoiy barqarorlikni ta‘minlashda muhim ahamiyatga ega. Kambag‘allikdan qutulish uchun jamiyatning har bir a‘zosi o‘z mas‘uliyatini his qilib, faollik ko‘rsatishi lozim. Faqat mehnat va doimiy harakat orqali erishiladigan natijalar, jamiyatni yanada rivojlantirishga va farovonlikka olib keladi. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Shavkat Miromonovich Mirziyoyevning: “Kambag‘al bo‘lishga haqqimiz yo‘q. Boshqa joylarda ham tadbirkorlar uyg‘onishi kerak. O‘tiravergan bilan natijaga hech kim erishmagan. Mehnat, tinimsiz harakat qilsak, natijaga, albatta, erishamiz” [1] – degan iqtibosli so‘zlarini aytib o‘tishimiz mumkin.

ASOSIY QISM

Kambag‘allik - bu faqat material jihatdan qoloqlik yoki ijtimoiy tengsizlikni anglatmaydi. Kambag‘allik, asosan, odamlarning imkoniyatlardan mahrum bo‘lishi, ijtimoiy va iqtisodiy jarayonlarda ishtirok eta olmasligi, hamda ularning insoniy rivojlanishi uchun zarur bo‘lgan resurslarga ega bo‘lmasligi kabi omillarni o‘z ichiga oladi. O‘zbekiston Prezidenti Shavkat Mirziyoyev tomonidan amalga oshirilayotgan islohotlarning asosiy yo‘nalishlaridan biri kambag‘allikka qarshi kurashdir.

O‘zbekistonning iqtisodiy va ijtimoiy tizimlarida olib borilayotgan islohotlar kambag‘allikni qisqartirish, aholining har bir qatlamiga teng imkoniyatlar yaratish, shuningdek, xalqning turmush farovonligini oshirishga qaratilgan. Biroq, kambag‘allikka qarshi kurashda faqat iqtisodiy yondashuvlar bilan cheklanib qolmaslik, balki mafkuraviy va g‘oyaviy asoslar ham muhim o‘rin tutadi.

Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikka qarshi kurashning g‘oyaviy asoslari jamiyatda adolat, tenglik va imkoniyatlarning teng taqsimlanishini ta‘minlashga qaratilgan. Bu jarayonning g‘oyaviy jihatlari bir nechta asosiy tamoyillarga tayanadi. Birinchi o‘rinda, inson huquqlari va tenglik turadi. Har bir fuqaro o‘z huquqlaridan to‘liq foydalanishi kerak, va bu haqda davlat tomonidan kafolatlangan teng imkoniyatlar yaratish zarur [2,-65-b.]. Yangi O‘zbekistonda davlat kambag‘allikka qarshi kurashda, ayniqsa, kam ta‘minlangan qatlamlarga yordam berish, ularning ijtimoiy himoyasini kuchaytirish, ta‘lim va sog‘liqni saqlash tizimlarini rivojlantirishga katta e‘tibor qaratmoqda.

Bundan tashqari, ijtimoiy hamkorlik va barqarorlik ham kambag‘allikka qarshi kurashning g‘oyaviy asoslaridan biridir. Jamiyatdagi barcha fuqarolarni ijtimoiy jarayonlarga faol jalb qilish, ularga teng huquq va imkoniyatlarni yaratish, kambag‘allikni

kamaytirishdagi muhim omillardan biridir. Prezident Shavkat Mirziyoyev tomonidan ilgari surilgan “Kambag‘al bo‘lishga haqqimiz yo‘q” degan g‘oya jamiyatni faol ishga undash, har bir fuqaroning o‘z harakati bilan farovonlikka erishishiga asoslanadi. Shuning uchun kambag‘allikka qarshi kurashda har bir fuqaroning mehnatga bo‘lgan mas’uliyati katta o‘rin tutadi.

Kambag‘allikka qarshi kurashning mafkuraviy asoslari, asosan, milliy qadriyatlar, ma’naviyat va o‘zlikni hurmat qilishga tayanadi. O‘zbekistonning mafkuraviy tizimi kambag‘allikka qarshi kurashda xalqning tarixiy, madaniy va ma’naviy qadriyatlarini hisobga olishga katta ahamiyat beradi. Milliy qadriyatlar va o‘zlikni hurmat qilish kambag‘allikni kamaytirishda, mamlakatni iqtisodiy va ma’naviy rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega [3,-110 b.].

Bundan tashqari, o‘zini rivojlantirish va bilim olish mafkuraviy jihatdan kambag‘allikka qarshi kurashda eng muhim tamoyillardan biridir. Yangi O‘zbekistonda ta’lim tizimini rivojlantirish, har bir fuqaroning o‘zini rivojlantirish imkoniyatlarini oshirish orqali kambag‘allikka qarshi kurashni kuchaytirish mumkin. Ta’lim olish nafaqat iqtisodiy imkoniyatlarni kengaytiradi, balki odamlarni ma’naviy jihatdan ham boyitadi, ularning o‘z taqdiri va jamiyatga bo‘lgan mas’uliyatini oshiradi.

Mehnat va tadbirkorlikni rivojlantirish kambag‘allikka qarshi kurashning yana bir muhim jihati hisoblanadi. Prezident Shavkat Mirziyoyevning so‘zlariga ko‘ra, “O‘tiravergan bilan natijaga hech kim erishmagan. Mehnat, tinimsiz harakat qilsak, natijaga, albatta, erishamiz.” Bu so‘zlar kambag‘allikka qarshi kurashda faqat siyosiy va iqtisodiy islohotlar bilan cheklanib qolmaslik, balki har bir fuqaroning mehnatga, tadbirkorlikka va o‘z kuchiga bo‘lgan ishonchini kuchaytirish zarurligini ta’kidlaydi.

Shu nuqtai nazardan, kambag‘allikka qarshi kurashning muvaffaqiyati, faqat iqtisodiy yordam ko‘rsatish bilan chegaralanmaydi, balki jamiyatda ijtimoiy faollikni oshirish, har bir fuqaroni o‘z mehnatiga va ijodiy ishlariga jalb qilish orqali amalga oshiriladi. Tadbirlar va yangi ish o‘rinlari yaratish, shuningdek, ularni faol mehnat bozoriga jalb etish muhim ahamiyatga ega.

XULOSA

Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikka qarshi kurashning g‘oyaviy va mafkuraviy asoslari, mamlakatni iqtisodiy va ijtimoiy jihatdan rivojlantirishga qaratilgan kompleks yondashuvni ifodalaydi. Ushbu asoslar faqat moliyaviy yordam va islohotlar bilan cheklanmay, balki jamiyatda tenglik, adolat va o‘ziga xos mafkuraviy qadriyatlarni o‘rnatishga asoslanadi. Kambag‘allikka qarshi kurashda har bir fuqaro o‘z mas’uliyatini his qilishi, mehnat va intilish orqali natijalarga erishishi kerak. Bu jarayonni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun davlat tomonidan taqdim etilgan iqtisodiy imkoniyatlar, ijtimoiy yordam, ta’lim tizimini rivojlantirish va ma’naviy qadriyatlarni mustahkamlash zarur. Yangi O‘zbekistonda kambag‘allikka qarshi kurashning g‘oyaviy va mafkuraviy asoslari jamiyatda faollikni, adolatni va mehnatga bo‘lgan ijobiy qarashni shakllantirishga qaratilgan bo‘lib, bu nafaqat iqtisodiy, balki ma’naviy barqarorlikni ta’minlashga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. O‘zbekiston Respublikasining Konstitutsiyasi. – Toshkent: O‘zbekiston, 2023.

2. Sh.M.Mirziyoyevning Pop tumanidagi “Nuran uz” meva-sabzavotchilik klasteri faoliyati bilan tanishgan paytidagi ma’ruzasidan. 27.06.2020.

3. Mirziyoev Sh.M. Xalqimizning roziligi bizning faoliyatimizga berilgan eng oliy bahodir. 2-jild, Toshkent, O‘zbekiston, 2018 yil.

4. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni. “Inson huquqlari bo‘yicha O‘zbekiston Respublikasining milliy strategiyasini tasdiqlash to‘g‘risida”. PF-6012-son 22.06. 2020. <https://Lex.uz/ru/docs/4872355>

5. O‘zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining “Aholini ijtimoiy himoya qilish tizimini yanada takomillashtirish hamda sohaga zamonaviy axborotkommunikatsiya texnologiyalarini keng joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi 2021 yil 5 mart, 122-son qarori. <https://lex.uz/docs/5319768>

6. Iqtisodiyot nazariyasi” Umarov I. Raxbar. T.Universitet 2002. 7-13-boblar

7. N.Beknazarov “Iqtisodiy nazariyasi”. T. 2005. 2-bob.

8. O‘lmasov A. “Iqtisodiyot nazariyasi” T. 2001. 2-3 boblar.